

Radikalna beseda na delavski konvenciji.

Katka delegata iz Anglije sta neprijetno dirnila Gompersa in ostale starokopitne voditelje Ameriške delavske federacije, ko sta priporočala samostojno delavsko politično akcijo, amalgamacijo unij v industrijsko formo in ožje stike z ruskimi delavci.

El Paso, Tex., 20. nov. — V sedmih dneh kongresnih govorov, da Gompers odgovori angleškemu delegatu Swalesu, ki je včeraj prišel skupno delovanje z ruskimi unijami. Ameriški voditelji so se, da je treba Swalesu povedati, da se ameriški organizirani delavci ne strinjajo z njegovimi stališči.

Mrs. Sara Conboy je danes povedala, da je izmed 3,500,000 žensk v ameriških industrijah 100,000 organiziranih v strokovnih unijah. Priporočala je, da se uvede velika organizacijska kampanja med delavkami. Konvencija je zaključila, da se ta zadeva prepusti izvršni federaciji.

Mehiški delegatje na eni strani, ki zborujejo v Juarezu na meševini Mehške delavske federacije, so se našli konservativnega duha ameriške konvencije. Danes so odrekli sedež komunističnemu delegatu Alfonsu F. Bionju, ki zastopa Splošno delavsko unijo v Michoacan. Ricardo Trevino, tajnik federacije, je v svojem poročilu ostro napadel taktiko komunistične internacionale v evropskih deželah. Rekel je, da so komunisti zakrivilili fašizem v Italiji. Trevino se je ravno vrnil iz Evrope.

El Paso, Tex., 20. nov. — Voditelji in mnogi delegati Ameriške delavske federacije so bili včeraj vidni zadregi, ko so poslušali iz Nemčije in Anglije, ki so v besedi na konvenciji. V sedmih dneh starokopitnih voditeljev, katerim je Gompersova beseda sveto pismo, so gostje iz Evrope v resnici ni na njih prav nič delikalnega. Ampak za konvencijo Ameriške delavske federacije se pa bili radikalni prve vrste, ker ni vajena slišati kaj takega.

Gostje so pledirali za mednarodno solidarnost. Že to je nekaj, kar ni bilo za naše voditelje, ki verujejo v nacionalno organizacijo in popolno avtonomijo v domačih zadevah. Ameriška delavska federacija danes ni članica nobene internacionale. Prej je bila v ameriški strokovni internacionali, toda Gompersu se je zdelo, da je to "revolucionarna", da je prevelika federacija na izstop.

A. B. Swales, predsednik Kongresa strokovnih unij v Angliji — organizacija, podobna naši federaciji, ki šteje okrog 4,300,000 članov — je bil "najradikalnejši" govornik. Govoril je o delavski politični akciji in izrekal upanje, da se ameriški delavci, organizirani v American Federation of Labor, kmalu organizirajo tudi politično v delavski stranki in prevzamejo vlado v svoje roke.

Naši voditelji so pri teh besedah skremžili obraze. Swalesove besede so bile zanje klobfuta, ker niso vedeli, da ravno oni najbolj upajo na neodvisni delavski politični akciji v Ameriki.

Swales jim je pa priložil še drugo klobfuto. Rekel je, da delavske unije v Angliji rade vidijo "infuzijo nove krvi" v svojih vrstah, da se pravi, da nimajo nič proti radikalizmu in revolucionarstvu. "Kaj najbolj voditelji so bili v mladih mladih ognježerih (revolucionarjih)", je rekel Swales. Anglijske unije imajo v svojih vrstah komuniste in socialiste. Ameriški starokopitni voditelji so bili v greh.

Največja klobfuta je pa prišla, ko je Swales omenil Rusijo. Delavci so skoraj zapri sapo, ko je omenil upanje, da bodo ruske delavske organizacije kmalu v svetovni internacionali strokovnih unij. "Mi se nimamo česa bati od Rusije", je rekel Swales. "Mi se nimamo česa bati od Rusije".

Misterijozna smrt župnikove žene.

ANGLEŠKO-JAPONSKO-AMERIŠKA POLITIKA.

MRLIŠKI OGLEDNIK SI DOMISLJUJE, DA JE VES SVET NEUMEN.

Državni pravdnik ga je podušil, da ni.

Columbus, Ohio. — Ženo rev. C. V. Sheatsleyja, župnika Kristove luteranske cerkve, ki je stara petdeset let, so našli deloma vpepeljeno v domači peči.

Neki sosed, katerega je pozval pastor, ko so odkrili truplo njegove žene v peči, je dejal, da je žena sedela s hrbtom proti vratom, noge in glava so pa visela na nasprotno stran. Meso je bilo skoraj vpepeljeno, kosti so bile cele.

Ko je bil pozvan mrliški oglednik, je takoj razglasil, da je župnikova žena izvršila samomor. Dejal je, da je žena sama zlezla v peč, plini so jo zadušili, nakar je bila vpepeljena.

Državni pravdnik je rekel takoj, da so take reči nemogoče. Peč je majhna in vrata so tako visoko od tal, da je bilo nemogoče zlezi z nogami naprej vanjo. Ako je pa zlezla z glavo naprej, se pa ni mogla obrniti v njo in zapreti vrata za sabo.

Mrliški oglednik trdi, da je samomor, državni pravdnik pa izjavlja, da je naveden umor. Policija izprašuje člane družine, toda dognala še ni ničesar.

Še nekaj o izidu zadnjih volitev.

Farmer-laboriti osvojili Sheridan county v Montani. La Follette prodri v enem okraju v Floridi.

Montgomery, Mont. — (Feder. Press.) — Vsi kandidati na farmer-laboristi listi v okraju Sheridan so bili izvoljeni 4. novembra. To je pokazalo uradno štetje. Vsi okrajni uradniki od šerifa dol do koronerja in šolskega nadzornika so farmer-laboriti. La Follette je dobil v tem okraju 1168 glasov, Coolidge 887, Davis 163 in Foster 18.

San Francisco, Cal. — (Feder. Press.) — La Follettev pristavi v Kaliforniji izjavljajo, da se bo progresivna stranka takoj organizirala za prihodnje volitve. Prvo zbiranje se vrši v januarju.

Tampa, Fla. — (Fed. Press.) — La Follette je pri zadnjih volitvah uspešno prodri na soliden demokratiški jug in osvojil en volilni okraj v okraju Hillsborough, v katerem se nahaja Tampa. Dobil je 38 glasov, Davis pa 31.

Cincinnati, O. — (Fed. Press.) — Nicholas Klein, delavski kandidat za sodnika ohijskega najvišjega sodišča, je imel večino v mnogih velikih mestih. Dobil je 200,000 glasov več kot La Follette, v zvezi temu je bil poražen.

ZAMORCI SE KREPKO POTEGUJEJO ZA SVOJE PRAVICE.

Boj vodi Narodno društvo za napredok zamorskega ljudstva.

New York, N. Y. — Mnogo ljudi je mislilo, da zamorci v New Yorku uživajo enake pravice z belopoltniki. Kdor je tako sodil, se je seveda motil, kar kažejo prizadevanje Narodnega društva za napredok zamorskega ljudstva, ki vodi zdaj kampanjo, da se odpravi navada, da zamorski bolniki leže v bolnišnicah v posebnih sobah. Podpirajo to društvo pri njegovem prizadevanju zdravniška društva, katerih člani so zamorci. Društvo bo zadevo predložilo sodišču.

Ravnatoke so društvo potegule za dvajsetletno zamorko Ligija Gardine, katero ni hotelo sprejeti Društva mladih krščanskih žena v tečajni kurz, v katerem se podučuje tudi o higijeni in kulturi.

Indijski pesnik Tagore bojen. Buenos Aires, Arg., 20. nov. — Sir Rabindranath Tagore, slovit indijski pesnik, leži ta hudo bolan. Tagore je prišel predavati v Argentino.

Cene živil grodo zopet navzgor.

KAKO NASTAJA PROTIRUSKA PROPAGANDA.

O TEM GOVORI POROČILO AMERIŠKEGA DRUŠTVA BANKIRJEV.

Nekaterim ljudem ni nobeno sredstvo prenehalo v doseg njih namenov.

New York, N. Y. — Preiskava, kako je nastalo svařeče poročilo Ameriškega društva bankirjev, pokazuje, kako nekateri ljudje ssekajo dokumente in tako napravijo možno pobarvane vesti.

Svarilo je poslala mašinerija bankirskega društva za publicistiko kot del poročila društvenega trgovskega in pomorske komisije, ki pravi, da se gospodarske razmere v Rusiji obračajo na slabo in da je ruska vlada nasprotnica religije. To poročilo je naprej napoveduje ekskulacijo na debelo in nemire in svari pred trgovskimi stiki z Rusijo, ker so riskirani.

Ako se primerja to z dokumentom, se pronajde, da je bila vest močno pobarvana.

Stavki, ki so govorili o sposobnosti, so bili izpuščeni. Pri nekem stavku so pa bili prenešeni pomolni stavki, tako da je bil spreminjen pomen.

Original ni samo pobarvan, ampak original bi se ne smel priobiti v imenu Društva ameriških bankirjev. Zdi se, da je to neke stare poročilo, ki je bilo predloženo Društvu ameriških bankirjev v Chicago, ampak Francis H. Hanson, tajnik odseka za resolucije, pravi, da bankirji in ekskulativni svet niso odobrili napada na rusko trgovino.

Del tega poročila je nekakšno dokumento, iz katerega so zajemali eksperti v pohabljenju poročil, nosi napis "Angleško-ruski sporazum." Drugi bankirji izjavljajo, da konvencija ni nikogar pooblastila za propagando proti trgovini z Rusijo.

Dokazi vodijo do zaključka, da je skupina pripadajoča k bankirskemu društvu, ki je združena s protiruskimi silami v Coolidgevem kabinetu, se poslužila imena bankirskega društva v propagandistične namene.

Med vodilnimi bančniki podjetji, ki delajo kot ameriški agenti ruske državne banke pri trgovini z Ameriko, so Guaranty in Equitable Trust kompaniji v New Yorku, Irving-Bank, Columbia Trust, The Public National Bank in Chas. National. Ti bankirji pričakujejo, da se trgovina z Rusijo v prihodnjem letu poveča.

Situacija na Kitajskem.

Vu-pej-fu zbira novo armado. — Dr. Sunjatsen na Japonskem.

Sungaj, 20. nov. — General Vu-pej-fu, poražen poveljnik šihjanske armade v zadnji civilni vojni, je včeraj zapustil Hankow na čelu 20,000 mož. Napotil se je v Vučang, kjer je njegov stari glavni stan in kjer bo zdaj začasni sedež njegove "vojaške vlade" ter redilne operacije proti Pekingu. Vu-pej-fu je dejal pred odhodom, da njegov namen je, mobilizirati 200,000 mož v centralnih kitajskih provincah in potem začeti ofenzivo proti krščanskemu generalu Fengjusiangu in Čangsolinu, ki sta ga strmoglavila.

Tokijo, 20. nov. — Dr. Sunjatsen, predsednik južnokitajske republike s sedežem v Kantonu, je danes dospel s parnikom v Simonoseki na potu v Tientsin. Na Japonskem ostane nekaj dni.

GOBI SO SE OPIJANILE NA POTU PROTI JUGU.

Springfield, Mo., 4. Ujeli so okrog tri sto tisoč gosi, ki so bile na poletu proti jugu. Gosi so se opijanile, ker je neki tihotapki izganjekuh raztresel namake ob reki. Veliko gosi so pobili, druge so ujeli, ker so se opotekale na obrežju in se niso mogle dvigniti od tal.

AVTO V POTOKU.

Tri žene ubite.

Lexington, Ky. — Enajst milijonov od Georgetowna se je avto, v katerem so sedele tri žene, prekuženil v potok Little Eagle. Vse tri so se ubile.

STROŠKI VOLILNE KAMPANJE.

Washington, D. C. — Kampanjski odbor prohibicijske stranke poroča, da je prejel \$6312 in potrošil \$4921 za volilno kampanjo. Odbor socialistične delavske stranke (S. L. P.) je prejel \$24,135 in potrošil \$19,791.

Demonstracije v Moskvi proti Estoniji.

Moskva, 20. nov. — Pred poslaništvom Estonije se vrše dnevne demonstracije delavcev proti sodniškemu procesu v Nevalu, na perjenamni proti 148 komunistom. Trije estonski komunisti so še bili ustrajeni.

Meteoriti.

"MEMBER of The FEDERATED PRESS"

down. — A. Cankar.

